

EUROPE DIRECT
Prešov

2
2023

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

Komisia schválila 600 miliónový program Slovenska na podporu jeho ekonomiky v kontexte ruskej vojny proti Ukrajine

Európska komisia schválila 600 miliónový program Slovenska na podporu jeho ekonomiky v kontexte ruskej vojny proti Ukrajine. Program bol schválený v medziach dočasného krízového rámca štátnej pomoci, ktorý Komisia prijala 23. marca 2022.

Ten zmenila 20. júla 2022 a 28. októbra 2022 na základe článku 107 ods. 3 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie („ZFEÚ“), keďže dospela k záveru, že hospodárstvo EÚ čelí vážnemu narušeniu.

Slovenské opatrenie

Slovensko Komisii oznámilo svoj program v hodnote 600 miliónov eur v medziach dočasného krízového rámca. Program má slúžiť na podporu jeho ekonomiky v kontexte ruskej vojny proti Ukrajine.

V medziach tohto opatrenia bude mať pomoc formu priamych grantov na podporu spoločností postihnutých prudkými nárastmi cien zemného plynu a elektrickej energie.

Toto opatrenie sa vzťahuje na všetky odvetvia okrem finančného sektora.

Komisia skonštatovala, že program Slovenska je v súlade s podmienkami stanovenými v dočasnom krízovom rámci. Výška individuálnej pomoci nepresiahne 50 % oprávnených nákladov alebo maximálny strop pomoci v hodnote 4 milióny eur. Pri príjemcoch, ktorí spadajú do kategórie energeticky náročných podnikov, nepresiahne celková pomoc na príjemcu 80 % oprávnených nákladov alebo maximálny strop pomoci v hodnote 150 miliónov eur. Táto pomoc sa poskytne najneskôr do 31. decembra 2023.

Komisia dospela k záveru, že program Slovenska je v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ a podmienkami stanovenými v dočasnom rámci potrebný, vhodný a primeraný na nápravu závažnej poruchy fungovania hospodárstva členského štátu.

Na základe toho Komisia opatrenia pomoci podľa pravidiel EÚ o štátnej pomoci schválila.

Súvislosti

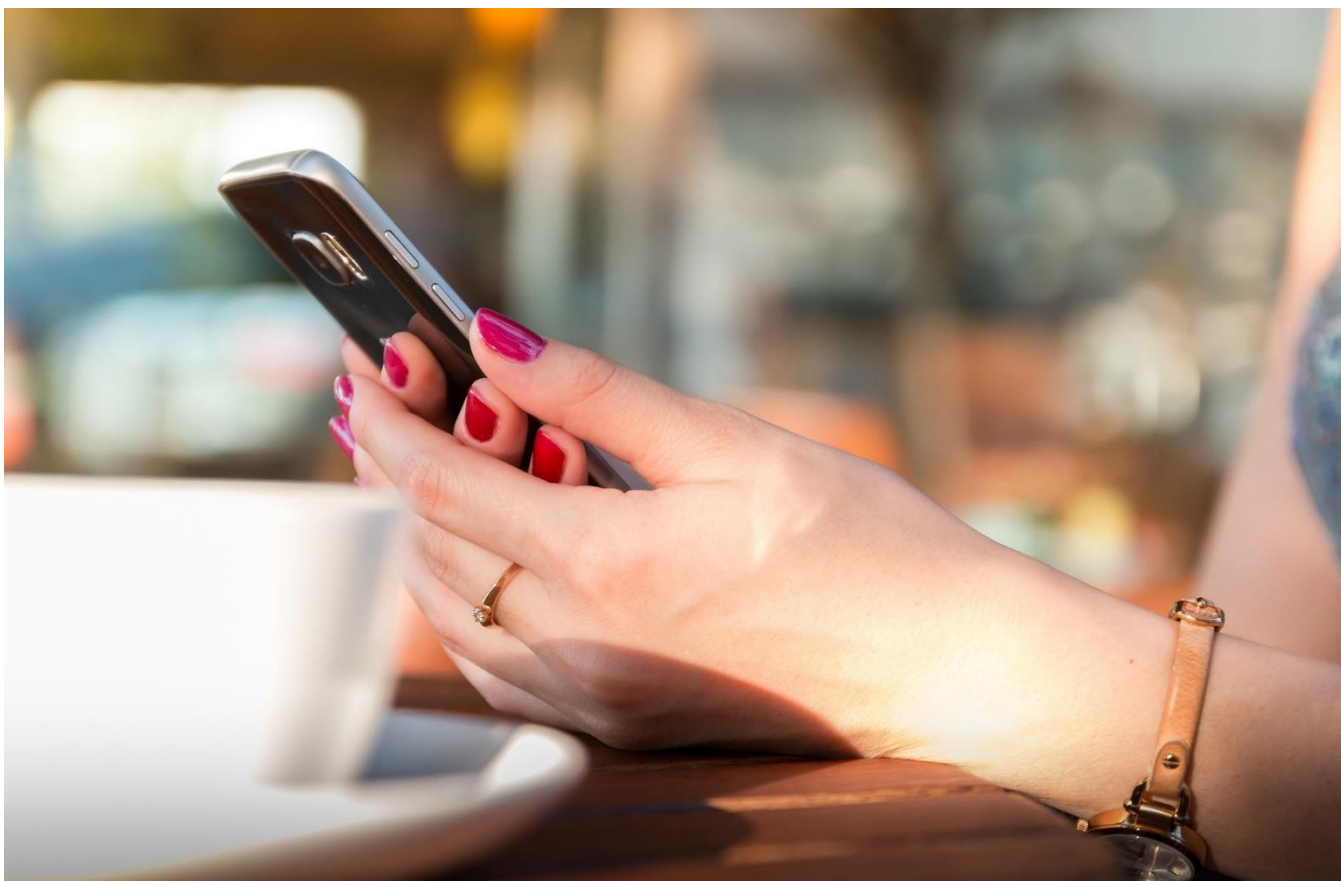
Dočasný krízový rámec štátnej pomoci prijatý **23. marca 2022** umožňuje členským štátom využiť plnú flexibilitu pravidiel štátnej pomoci na podporu ekonomiky v kontexte ruskej vojny proti Ukrajine.

Dočasný krízový rámec bol zmenený **20. júla 2022** s cieľom doplniť **balík opatrení v oblasti pripravenosti na zimu** a v súlade s cieľmi **plánu REPoweEU**.

Ďalej bol dočasný krízový rámec zmenený **28. októbra 2022** v súlade s nedávnym nariadením o núdzovom zásahu na riešenie vysokých cien energie [**nariadenie (EÚ) 2022/1854**] a s komisijským návrhom **nového núdzového nariadenia** na riešenie vysokých cien plynu v EÚ a na zaručenie bezpečnosti dodávok energie túto zimu.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_23_362

O krok bližšie k dohode o roamingu za domáce ceny s Ukrajinou

Ukrajina je o krok bližšie k priestoru bezplatného roamingu EÚ, keďže Komisia navrhla zahrnúť roaming do Dohody o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou. Po zavedení opatrenia už ukrajinskí návštevníci nebudú platiť žiadne príplatky pri používaní svojich mobilných telefónov, keď sa pohybujú v EÚ. Cestovatelia z Únie zas budú mať rovnakú výhodu, keď navštívia Ukrajinu.

Začlenenie Ukrajiny do priestoru bezplatného roamingu EÚ je jedným z kľúčových opatrení revidovaného prioritného akčného plánu.

Ide o plán na úplné vykonávanie prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu medzi EÚ a Ukrajinou a na ďalšiu integráciu Ukrajiny do jednotného trhu EÚ. Je to vôbec prvýkrát, čo sa režim vnútorného trhu EÚ rozširuje na Ukrajinu.

Predmetný krok nadväzuje na prejav o stave Únie z roku 2022, v ktorom predsedníčka **Komisie Ursula von der Leyenová** avizovala začlenenie Ukrajiny do priestoru bezplatného roamingu.

Nadväzuje aj na spoluprácu Komisie s únióvymi a ukrajinskými operátormi, ktorej cieľom bolo zaviesť dobrovoľné opatrenia umožňujúce cenovo dostupné alebo bezplatné volania medzi EÚ a Ukrajinou. Práve tieto opatrenia sa teraz rozširujú.

Ďalšie kroky

Návrh bude teraz posudzovať Rada Európskej únie. Po dohode v Rade bude potrebné spoločné rozhodnutie Výboru pre obchod EÚ – Ukrajina, ktorým si obe strany vzájomne priznajú režim vnútorného trhu pre roaming.

To, kedy sa podarí začleniť Ukrajinu do vnútorného trhu EÚ s roamingovými službami, bude závisieť od tempa aproximácie a zavedenia príslušných právnych predpisov EÚ na Ukrajinu.

Súvislosti

Telekomunikační operátori v EÚ a na Ukrajinu v súčasnosti ponúkajú na báze dobrovoľnosti cenovo dostupné alebo bezplatné volania medzi EÚ a Ukrajinou. Približne 4 milióny utečencov, ktorí sa do EÚ uchýlili pred vojnou, tak môžu využívať výhodné pripojenie.

Tieto dobrovoľné opatrenia boli nedávno predĺžené o šesť mesiacov, pričom po novom zahŕňajú aj volania na pevné linky na Ukrajinu a aj nové typy operátorov.

Dohodu o pridružení vrátane prehĺbenej a komplexnej dohody o voľnom obchode medzi EÚ a Ukrajinou podpísali strany 21. marca, resp. 27. júna 2014. Prehĺbená a komplexná dohoda o voľnom obchode sa predbežne vykonáva od 1. januára 2016. Dohoda o pridružení nadobudla platnosť 1. septembra 2017.

S cieľom naštartovať proces implementácie prehĺbenej a komplexnej dohody o voľnom obchode sa stanovil prioritný akčný plán na roky 2021 – 2022. Keď Európska rada 23. júna 2022 udelila Ukrajinu štatút kandidátskej krajiny, znamenalo to pre EÚ a Ukrajinu novú etapu vzájomných vzťahov. Na zasadnutí Výboru pre pridruženie EÚ – Ukrajina v zložení pre otázky obchodu, ktoré sa konalo 25. a 26. októbra 2022, sa obe strany dohodli, že zrevidujú a rozšíria prioritný akčný plán, aby zohľadňoval tieto nové priority na roky 2023 a 2024.

Predložený návrh je návrhom rozhodnutia Rady o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať vo Výbore pre pridruženie v zložení pre otázky obchodu, pokiaľ ide o zmenu dodatku XVII-3 (Pravidlá uplatniteľné na telekomunikačné služby) k dohode o pridružení.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_23_771

Rybolov, akvakultúra a morské ekosystémy: Prechod na čistú energiu a ochrana ekosystému v záujme väčšej odolnosti a udržateľnosti

Komisia predkladá balík opatrení s cieľom zlepšiť udržateľnosť a odolnosť odvetvia rybolovu a akvakultúry EÚ. Tento balík obsahuje štyri prvky: Oznámenie o energetickej transformácii v odvetví rybolovu a akvakultúry EÚ, Akčný plán na ochranu a obnovu morských ekosystémov pre udržateľný a odolný rybolov, Oznámenie o súčasnosti a budúcnosti spoločnej rybárskej politiky a Oznámenie o spoločnej organizácii trhu s produktmi rybolovu a akvakultúry.

Hlavným cieľom opatrení je podporiť využívanie čistejších zdrojov energie a znížiť závislosť od fosílnych palív, ako aj znížiť vplyv tohto odvetvia na morské ekosystémy. Navrhované opatrenia sa budú vykonávať postupne, aby sa im odvetvie mohlo prispôbiť. „Pakt o rybárstve a oceánoch“ sa podporí aj úplné vykonávanie **spoločnej rybárskej politiky** (SRP) v koordinácii s členskými štátmi a zainteresovanými stranami v oblasti rybného hospodárstva.

Cieľom návrhov je tiež spraviť z tohto odvetvia atraktívne pracovné miesto pre mladšie generácie.

Odvetvie rybolovu a akvakultúry s nulovou bilanciou emisií do roku 2050

Súčasná závislosť odvetvia od fosílnych palív je nielen neudržateľná z hľadiska životného prostredia, ale vedie aj zraniteľnosti odvetvia voči zvyšovaniu cien energie. Keď sa ceny palív v rokoch 2021 a 2022 zvýšili, mnohé plavidlá zostali v prístave a odvetvie potrebovalo finančnú podporu, keďže veľká časť rybárskej flotily EÚ nebola schopná pokryť prevádzkové náklady. Akvakultúra bola podobne vystavená vyšším cenám paliva aj krmiva a aj tomuto odvetviu EÚ poskytla finančnú podporu.

Komisia navrhuje znížiť závislosť od fosílnych palív a zamerať sa na **klimaticky neutrálne odvetvie rybolovu a akvakultúry** v súlade s jedným z cieľov **Európskej zelenej dohody**, a to dosiahnuť klimatickú neutralitu v EÚ do roku 2050. Navrhuje opatrenia, ktoré majú podporiť toto odvetvie pri urýchlení jeho energetickej transformácie, a to **zlepšením palivovej účinnosti** a **prechodom na obnoviteľné, nízkouhlíkové zdroje energie**.

Jedným z kľúčových opatrení je **partnerstvo v oblasti energetickej transformácie pre rybolov a akvakultúru EÚ**. Združí všetky zainteresované strany, a to aj v oblasti rybolovu, akvakultúry, stavby lodí, prístavov, energetiky, mimovládnych organizácií, vnútroštátnych a regionálnych orgánov, aby spoločne čelili výzvam spojeným s energetickou transformáciou tohto odvetvia.

Komisia bude pracovať aj na odstránení nedostatkov v prenose technológií z výskumu a inovácií do praxe, podporovať rozvoj zručností pracovnej sily a zlepšovať podnikateľské prostredie, a to aj pokiaľ ide o možnosti financovania a informovanosti.

Ochrana morských ekosystémov pre udržateľný rybolov

Zmena klímy, strata biodiverzity a znečistenie oceánov ohrozujú udržateľnosť zdrojov rybolovu a akvakultúry. Komisia predkladá **akčný plán pre morské prostredie** s cieľom posilniť **príspevok SRP k environmentálnym cieľom EÚ a znížiť negatívny vplyv rybolovných činností na morské ekosystémy**, predovšetkým v dôsledku narušenia morského dna, vedľajších úlovkov citlivých druhov a účinkov na morské potravné siete. Zdravé morské prostredie so zdravými populáciami rýb a bohatou biodiverzitou je jediným spôsobom, ako zabezpečiť prosperujúcu budúcnosť pre rybárske komunity EÚ v strednodobom a dlhodobom horizonte.

Akčný plán prispieva k plneniu stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a k jej záväzku právne a **účinne ochraňovať 30 % našich morí**, pričom jedna tretina z nich je prísne chránená. Na splnenie tohto cieľa Komisia vyzýva členské štáty, aby prijali ochranné opatrenia v oblasti rybolovu s cieľom účinne chrániť a spravovať chránené morské oblasti, a to s jasným harmonogramom. Toto úsilie by malo zahŕňať ochranu nerestísk a miest odchovu, zníženie miery rybolovnej úmrtnosti a obnovu kľúčových oblastí pre citlivé druhy a biotopy.

Plán sa zameriava aj na **zníženie vplyvu rybolovu na stav morského dna**. Zásadný význam má naliehavá ochrana a obnova biotopov morského dna v chránených morských oblastiach, a to vzhľadom na ich význam ako oblastí morskej biodiverzity EÚ a na dôležitú úlohu ako úložísk modrého uhlíka v morských biotopoch, ktorú zohrávajú v boji so zmenou klímy. Komisia preto vyzýva členské štáty, aby navrhli spoločné odporúčania a prijali vnútroštátne opatrenia na **postupné ukončenie rybolovu mobilným dnovým výstrojom vo všetkých chránených morských oblastiach najneskôr do roku 2030 a aby ho neumožňovali v žiadnych novovytvorených chránených morských oblastiach**.

Zdroj: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_23_828

Prieskum Eurobarometra: Občania EÚ aj naďalej výrazne podporujú Ukrajinu

Najnovší štandardný prieskum Eurobarometra, ktorý bol uverejnený vo februári, vypovedá o tom, že aj takmer rok po úplnej invázii Ruska na Ukrajinu Európania prejavujú silnú solidaritu s Ukrajinou a schvaľujú opatrenia prijaté na podporu tejto krajiny a jej obyvateľov.

Občania EÚ takisto vo veľkej miere podporujú urýchlenie energetickej transformácie, najmä investície do energie z obnoviteľných zdrojov a opatrenia na zníženie závislosti EÚ od ruských zdrojov energie. Hoci je inflácia pre Európanov stále veľkým problémom, podpora eura zostáva veľmi vysoká.

Rozhodná podpora reakcie EÚ na inváziu Ruska na Ukrajinu

Občania EÚ naďalej prejavujú svoju neochvejnú solidaritu s Ukrajinou. 91 % respondentov súhlasí s poskytovaním humanitárnej pomoci a 88 % podporuje prijímanie ľudí utekajúcich pred vojnou do EÚ. Poskytovanie finančnej podpory Ukrajine schvaľuje 77 % respondentov, zatiaľ čo 74 % respondentov sa vyjadrilo v prospech ukladania hospodárskych sankcií ruskej vláde, spoločnostiam a jednotlivcom. Európania takisto naďalej vo veľkej miere podporujú zákaz vysielania ruských štátnych médií (67 %) a financovanie nákupu a dodávok vojenského vybavenia Ukrajine zo strany EÚ (65 %).

Celkovo je väčšina európskych občanov (56 %) aj naďalej spokojná s reakciou Európskej únie na ruskú inváziu na Ukrajinu.

77 % respondentov EÚ podporuje spoločnú obrannú a bezpečnostnú politiku medzi členskými štátmi EÚ, čo je rovnaký podiel ako v minulom lete, zatiaľ čo 16 % je proti. Okrem toho sa 80 % respondentov domnieva, že nákup vojenského vybavenia členskými štátmi by mal byť lepšie koordinovaný, a 69 % si myslí, že EÚ musí posilniť svoju kapacitu na výrobu vojenského vybavenia.

Výrazná podpora energetickej transformácie

Veľká väčšina občanov EÚ (84 %) súhlasí s tým, že EÚ by mala čo najskôr znížiť svoju závislosť od ruských zdrojov energie. Vo veľkej miere sa tiež zhodujú na tom, že EÚ by mala podporovať zelenú transformáciu masívnymi investíciami do obnoviteľných zdrojov energie (86 %). 85 % Európanov je presvedčených, že zvýšenie energetickej účinnosti budov, dopravy a tovaru zníži našu závislosť od výrobcov energie mimo EÚ. 82 % súhlasí s tým, že členské štáty EÚ by mali spoločne nakupovať energiu z iných krajín, aby si zabezpečili lepšie ceny. Okrem toho 81 % respondentov uviedlo, že prijali opatrenia na zníženie svojej vlastnej spotreby energie.

Silná podpora eura napriek obavám z inflácie a hospodárskej situácie

Občania EÚ považujú rastúce ceny/infláciu/životné náklady za jeden z dvoch najdôležitejších problémov, ktorým EÚ v súčasnosti čelí (32 %, o 2 percentuálne body menej). Za ním nasledujú medzinárodná situácia (28 %, bez zmeny) a dodávky energie (26 %, o 2 percentuálne body menej).

Vnímanie **situácie európskeho hospodárstva** sa od leta 2022 nezmenilo a 40 % respondentov ju vníma ako „dobrú“ a 51 % ako „zlú“. Ani vnímanie situácie **národných hospodárstiev** sa od leta 2022 príliš nezmenilo s tým, že 35 % respondentov ju považuje za „dobrú“ a 63 % za „zlú“.

V tejto súvislosti zostáva **podpora eura** na veľmi vysokej úrovni v EÚ ako celku (71 %, čo je druhá najvyššia zaznamenaná úroveň v histórii) a ešte vyššia je v eurozóne (79 %).

Okrem toho si viac ako polovica respondentov (54 %) myslí, že plán obnovy **NextGenerationEU** môže byť účinným prostriedkom na riešenie súčasných hospodárskych výziev. 63 % respondentov sa takisto domnieva, že verejné finančné prostriedky by sa mali použiť na stimuláciu investícií súkromného sektora na úrovni EÚ.

Európania si zachovávajú optimizmus, pokiaľ ide o budúcnosť EÚ

47 % Európanov má tendenciu **dôverovať EÚ** a 32 % skôr dôveruje národným vládam. 45 % Európanov **vníma EÚ pozitívne** (36 % ju vníma neutrálne a 18 % negatívne). 62 % respondentov tvrdí, že sú **optimistickí, pokiaľ ide o budúcnosť EÚ** (o 3 percentuálne body menej než v lete 2022, ale na podobnej úrovni ako vo februári 2022, pred ruskou agresiou voči Ukrajine).

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_23_1142

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfpa.sk

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnici, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

Kde nás nájdete?

17. novembra 6600/1, 080 01

Prešov, č.m. 93

europedirect@sfpa.sk

www.edpresov.sk

**EUROPE DIRECT
Prešov**

[instagram.com/edpresov](https://www.instagram.com/edpresov)

facebook.com/edpresov

twitter.com/edpresov

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

